

Luku 17

Elämää ja arkea

Kustavilainen tyyli

Opettajan aineisto

Kustavilainen tyyli noin 1770–1810

- Tyyli sai nimensä Kustaa III:lta.
- Kustaa III vieraili Ludvig XVI:n hovissa ja tutustui siellä uusklassismin alkuvaiheisiin.
- Kustaa III sisusti Ruotsin Tukholman kuninkaanlinnaa ranskalaisten esikuvien mukaan, ja vähitellen tyyli sai Ruotsissa omia yksilöllisiä piirteitä.
- Suomessa kustavilainen tyyli oli käytössä erityisesti Pohjanmaalla ja ruotsinkielisellä rannikolla.
- Pääosin materiaalina oli kotimainen puu.

Kustavilaisen tyylin piirteitä

- Pyrkimys yksinkertaisuuteen ja selkeyteen.
- Rokokoon kaarevat linjat suoristuivat.
- Tyypillisiä koristeaiheita: nauharuusukkeet, palmikkonauhat, helmiornamentit, juoksevat koirat.
- Värit: harmaa, roosa, sininen ja vihreä.

Kustavilaisen tyylin tyypillisiä huonekaluja

- Erilaisia lipastoja, kuten kirjoituslipastot.
- Pinnasohva, josta kehittyi sivustavedettävä sänky.
- Suorajalkaiset pöydät yleistyivät.
- Kaksiosaiset kaapit.
- Peilit, peililampetit, kristallikruunut ja -kyntteliköt olivat yleisiä.
- Kustavilaisessa tuolissa oli ovaali tai medaljonki- tai pinnaselusta, ja se oli usein päällystetty raidallisella tai ruudullisella kankaalla.
- Tuolin jalat olivat suorat, pyöreät ja alaspäin kapenevat.
- Puiset pinnatuolit yleistyivät myös talonpoikien taloissa.

- Kustavilaisen ajan kaakeliuunissa oli puujalat, jotka myöhemmin kiellettiin paloturvallisuusmääräyksen.
- Kustavilaiseen uuniin otettiin vaikutteita antiikista, ja värit olivat yleensä vaaleita.

- Kaksiosainen kustavilainen kaappi Carl von Linnén kaupunkiasunnosta Uppsalasta. Linné säilytti kaapissa ilmeisesti kasvipiirroksiaan.
- Kustavilaisena aikana kaapit ja ovet olivat kaksiovisia.

- Kustavilaisen tyylin lipasto Ruotsista Drottningholmin linnasta.
- Lipaston jalat ovat kustavilaiselle tyylille tyypillisesti suorat ja alaspäin kapenevat.

- Kustavilainen peili Skoklosterin linnasta Ruotsista.
- Kustavilainen peili on suorakaiteen muotoinen ja koristelu keskittyy peilin ylä- tai alaosaan.
- Kullatut peilipöydät, joissa on usein marmorilevy, kuuluivat kustavilaisiin salonkeihin.

Kustavilaisen tyylin vierashuone Turun linnassa.

Kustavilaisen tyylin tuoleja
Turun linnassa.

Kustavilaisessa ruokasalissa pöydät ja tuolit sijoitettiin ruokailujen välillä seinien viereen. Kuva Turun linnasta.

Kustavilaista tyyliä edustava sohva Turun linnassa.

Kustavilainen lipasto
Apteekkimuseossa Turussa.

Turun Apteekkimuseon
kaakeliuunissa näkyy
antiikista vaikutteita saaneita
kuvioita.

Millä perusteella Pehr Hilleströmin maalaus edustaa kustavilaista aikaa?

Millä perusteella Pehr Hilleströmin maalaus edustaa kustavilaista aikaa?

- Tuoleissa ja pöydässä on kustavilaiselle tyylille tyypilliset alaspäin kapenevat jalat.
- Seinien ja tuolien päällysteiden väri on harmaa.
- Peilit olivat suosittuja kustavilaisena aikana.

Mustion linnan sisustus harmaine väreineen edustaa kustavilaista tyyliä. Selvitä, mitkä tyylipiirteet tekevät kuvan sohvasta, kaapista ja kaakeliuunista kustavilaisen.

Miten kuvan sisustuksessa näkyy kustavilaisen tyylin piirteet?

- Sohvassa ja kaapissa on suorat alhaalle päin kapenevat jalat.
- Tapeteissa on antiikista vaikutteita saaneita kuvioita.
- Kustavilaisena aikana kaakeliuuneissa oli yleensä puiset jalat.

Tehtävä

- Mene [Helsingin kaupunginmuseon sivulle](#).
- Hae kustavilaisia esineitä hakusanalla *kustavilai**.
- Miten museon kustavilaisissa esineissä näkyvät kustavilaisen tyylin piirteet?